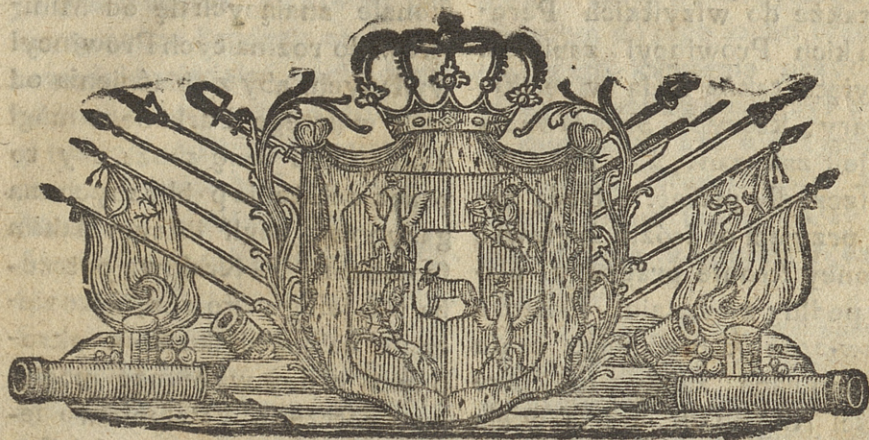

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE

WE SRZODE DZIA 23. GRUDNIA ROKU 1767.

Z WŁOCH

Z Rzymu d. 14. Listopada.

Pan Asparu Minister Króla Jmci Hiszpańskiego wtuteyszym mieście, oddał Oycu Świętemu list od Króla Jmci Hiszpańskiego, w którym rzeczony Król naywyrażnieylyze Oycu S. składa dzięk, za uznanie przez p bliczny Dekret gruntowności sławy oney, która w Kraiach Hiszpańskich o świątobliwości B. Jana Palafoxa októrego Kanonizacyą starają się zawize slynęła.

Z HISZPANII

Z Madrytu d. 3. Listopada.

Oprócz statku pocztowego co miesiąc z portu Corogne do Hawany wychodzącego z listami Hiszpańskimi do całych Indyi Zachodnich, Król postanowił 4 nowe pocztowe wyznaczyć statki, które co rok z tegoż portu do Buenos-Ayres żeglować mają, jeden 15 Lutego, drugi 15 Czerwca, trzeci 15 Września, Ostatni 15 Grudnia. Na tych statkach posłane być mogą wszyst.

kie listy i papiery do *Buenos-Ayres*, także do wszystkich Peruwiańskich Prowincyi zapisane. Przyjęte także będą wszelkie towary, których przedawanie nie jest zakazane, a to frakt dosyć szcudły płacąc. Będą także przyjęci podróżni żeglować ku oney stronie pragnący, płacąc podług zwyczaju. Delicje ustawiczne od niejakiego czasu tu panujące zalały niektóre części Andaluzyi, gdzie wiele ludzi i bydła zginęło. Poróżnienia między Dworem naszym i Anglii wkrótce uspokojone będą. Kawaler Jan Gray nowy Angielski Posel już swoje negocyacye zaczął, pierwszym onych celem jest litkup Manilski i Handlu wolność w Indjach zachodnich. Traktat pokoju dnia 28 Maia z Marokańskim Cesarzem zawartego, już jest ogłoszony, zawiera on w sobie 28 Artykułów.

Z A N G L I I.

Z Londynu d. 24. Listopada.

Król Jmć dnia dzisiejszego Sesyą Parlamentową zagał mową w której naybardziej zalecił roztrząśnienie przyczyn teraźniejszey drożyzny. Spodziewaia się tu wielkich względem tego interessu informacyi od o-

sób pewnych na rolnictwie dokonale znających się od Ministrów do rozmaitych Prowincyi wysłanych, aby z objaśnienia od nich wziętego Parlament mógł umniejszyć cenę zboża, czy to przez założenie publicznych magazynów, czyli innym jakim sposobem. Ta Kraiowa potrzeba tak jest gwałtowna, iż koniecznie zabezpieczyć skutkom okropnym z niej wyniknąć mogącym potrzeba. Pospółstwo le dwie utrzymać być może. Kawaler *de Macartney* wróci się do Petersburga w charakterze Posła nadzwyczajnego i pełnomocnego. Pan *Stanley*, który na jego tam miejscu miał być tu zostanie, ponieważ iemu dany być ma pewny urząd w Ministerium dosyć znaczny, jeśli iaka nastąpi odmiana.

Z Londynu d. 27. Listopada.

Izba niższa Parlamentowa postanowiła do pewnego czasu przeciągnąć zakaz wywożenia zboża z Kraiu, i pędzenia wódek z zboża. Postanowiono oraz ponowić pozwolenie wprowadzenia zboża z naszych osiad Amerykańskich i z wszelkich Krai Europejskich bez płacenia żadnego cła. Nowy tu matmy wynalazek, którego użyte-

ezność bardzo jest obszerna. Jest to machina, za której pomocą można każdego czasu niezawodnie wiedzieć wiele okręt iaki w zamierzonym czasie drogi upłynął. Ten instrument do roztrząśnienia być ma podany Akademii Królewskiej. Taż Akademia przykazała Panu *Philips* wynaleźcy nowego sposobu farbowania skór czerwono i żółto, ogłosić ten swój sekret, który jednak do tąd nie jest wyjawiony. Dunkierka teraz jest nakłatałt wolnego portu. Przywożą do niej towary z Indyi Wschodnich, po które udają się okręty Angielskie, i do Anglii ie wprowadzają z niezmiernym ukrzywdzeniem Królewskich dochodów.

Z N I E M I E C

Z Saltzburga d. 15. Listopada.

Dzień dzisiejszy przez długi czas będzie tu pamiętny, á to dla dokończonego zupełnie dzieła siły prawie natury przewyższającego. Panujący tu Arcybiskup Zygmunt z domu Hrabidów *de Schrattenbach* przekopać kazał skalistą górę *Munchsberg* nazwaną na 422 stop wzdłuż, 22 w szerz, á 24 wysokości mającą, przez którą teraz ładowne na-

wet wozy wygodnie przejechać mogą. Dnia wczorajszego nadwiązdem do tego lochu bramą z ciosanego kamienia przyozdobionym postawiony był posąg S. Zygmunta, á to w przytomności samego Arcybiskupa z całym Dworem swoim i przy dawaniu ognia z armat i ręczney strzelby.

Z Leodium d. 20. Listopada.

Jazda Francuska tu niedawno mi czasy, iak się dawniey doniosło, przybyła, za cel miała oprzeć się chytrym zdradom zagranicznych werbowników, ludzi po przedmieściach tutejszych ciągnących. O co sam Xiążę Biskup tutejszy prosił.

Z Clagenfurt d. 26. Listopada.

Dnia 21 tego miesiąca około południa mieliśmy tu dosyć gwałtowne ziemi trzęsienie, które dnia 23 dwa razy ponowione, bez żadney jednak szkody było, też same trzęsienia dały się czuć w Gracu i innych Miastach Styryi i Karyntyi.

Z Wiednia d. 28. Listopada.

O rekrutowaniu woyska zaraz po nowym roku nastąpić mającym, znowu tu mówić poczynają. Względem przyszłego małżeństwa Króla Jmci oboyga Sy-

cyli powiadała, iż znowu o zawarciu Kontraktów ślubnych z Arcy-Xieźniczka jedną zamysła; przydała inni, iż Król Jmé Hiszpański wybranie Arcy-Xieźniczki przysłał Królowey obojga Syceyli zostawił Cesarzowey Królowey Jeymci Wdowie. Temi dniami wysłany był ztąd Kuryer z Portretami dwóch Arcy-Xieźniczek za powróttem iego można będzie pewnieyszą iaką mieć wiadomość. Z Carogrodu piszą, iż tam dwóch Francuzów Kawalerami *de Aubigni* nazwanych przyjechało, którzy wkrótce Bissurinańską przyjąć mają Religiją. Pogłoski dawniey rozslane o przygotowaniu się do wojny Porty Ottomańskiej, całe są baieczne.

Z Wiednia d. 9. Grudnia.

Listy z Tyrolu dnia 22 przeszłego miesiąca pisane donoszą, iż w Kraju *Etschland*, wezbraniem wód dawnieyszym do wielkiej nędzy przywiedzionym, nowa powódź ostatnią klęskę przyniosła. Po deszczu obfitym, który od dnia 16 do 19 Listopada trwał, wszystkie rzeki i rzuczale szeroko z brzegów wylały. Strumienie potokiem z gór spadające z największym zapędem,

toczyły ogromney wielkości kamienie nadół i zburzyły mosty, Kościoły i domy. Wielkie sztuki gór zawaliły się. *Adige* rzeka tak z brzegów wylała, iż od góry jedney do drugiej wodą zalane były doliny. Ta rzecz ostatnią i żadnym przemyśleniem ludzkim nieuchronną obywatelom klęskę przyniosła. Obywatele na góry uciekać musieli, i ztamtąd w ostatniey rozpaczypatrzyć na zniszczone swoje winnice i mieszkania. Wieś *Neumarch* przed 500 lat zbudowana tam gdzie było Miasteczko *Em* albo *Ema*, od *Raynbian Endidae* nazwane, niegdyś od wód zniszczona, teraz takowegoż prawie nieszczęścia doznała. Kościół *S. Antoniego* od wody z kretelcem zburzony był, i w nim 37 ludzi schronienia dla siebie szukających zginęło. Rzeczka *Lavis* nazwana zerwała kamienną tamę i zalała pola nader piękne Trydentowi przyległe. *Fersina* także drugą rzeczka przerwawszy groble ku Trydentowi zbliżyła się. W Kościółku *Nayśw: Panny* przy moście i kamień na kamieniu nie został. Kapucyny i blisko nich Kłasztor mające *Panny*, ustąpić z Kłasztora swojego musiały.

Num: 102.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH
WE SRZODĘ DNIA 23. GRUDNIA ROKU 1767.

Z Londynu d. 20. Listopada. Rada wielka dnia onegdajszego odprawiona w *S. James*, na której znaydował się Hrabia *Northington* z inżemi Urzędnikami stanu, trwała aż do godziny 4 po południu. Pan *Durand* Minister Francuski podał tego dnia Hrabiowi *de Shelburne* Sekretarzowi stanu Memoryał dotyczący się zabrania wielu statków Francuskich do połowu sztolkiu użytych. Wyśłano tegoż dnia umyślnego do Kawalera *Gray* Pośła naszego w Madrycie z odpisem na listy od niego przyśłane. Dnia onegdajszego odebraliśmy wiadomości bardzo wielkiej wagi od Pana *de Lyttleton* Pośła nad zwyczajnego Królewskiego w Lisbonie. Zdało się, iż trudności zamiast umniejszenia się coraz bardziej pomnażają się.

Z Norwich d. 8. Listopada. Z *Benacre* w Hrabstwie *Suffolk* piszą, iż tam przy kopaniu ziemi znaleziono naczynie, w którym na 400 sztuk srebrney monety zawartych było. Większa część tey monety za czasów Edwarda Pierwszego, i Drugiego w Londynie Yorku i Dublinie bita była.

Z Kopenhagi d. 9. Listopada. Król Jmć z wrodzonej sobie ludzkości, gdy przy wstępie swoim na Tron znieść postanowił poddaństwo chłopów, ustanowił Kommissyą na ułożenie tego tak wielkiej wagi dzieła. Tym czasem Kommissya wojskowa skasowała Przywilej, którym się zaszczycali Officyerowie milicyi w Norwegii, mocą którego zaciąganych poddanych użyć mogli do wszelkiej robocizny iak własnych poddanych swoich.

Z Wiednia d. 21. Listopada. Regiment po śmierci Generala Barona de Bretlach pozostały oddany jest Generalowi Feld-Marzałkowi Leytnantowi Graffowi de Caramelli. Gubernia zaś Ofsendy Generalowi jazdy Hrabowi d' Ayasas. Po przybyciu Kurryera jednego z Madrytu do tutejszego Pośła Hiszpańskiego, i powrocie Kurryera naszego z Hiszpanii szerzyć się poczęła pogłoska, iż dwóch Arcy-Xiężniczek zaślubienie w krótcie ma nastąpić. Są wprawdzie nieiakię, domysł ten z twierdzący dowody, ale pewność onęgo od ogłoszenia tej wiadomości z rozkazu Dworu zawisła.

Wypis listu z Solothurnu w Szwajcaryi d. 22. Listopada. Z Kraju Grizonów piszą, iż wieś Zitzers cała prawie przypadkowym ogniem wperzynę obrócona była. W przeciągu prawie 5 godzin na 300 budynków, iako to domów, stodoł, stajen, szpichlerzów, &c. różnemi towarami i sprzętami napelnionych zgorzało. Kościół Katolicki i Celną Komorę tenże ogień pochłoniął. Określić jeszcze nie można szkody niezmierney przez tamiecznych Obywatelów ponieśionej. Pewna tylko familia handlem bawiąca się na 80. tysięcy Złotych Niemieckich utraciła. Sekretarz tłumacz Króla Jmci Francuskiego, dom swój z sprzętami wszystkimi i większą częścią majątności swojej stracił.

Z Wilna d. 5. Grudnia. sztelana Krakowskiego, Wiel-
Kontynuacja Geograficznych kiego Hetmana Koronnego.
Szerokości miejsc determinowa- D.3. Sierp: = gr. 53. m. 8. Sek: 16,4.
nych z rozkazu J. K. M. Ci P. N. M. D.4. Sierp: = 53. 8. 34,3.
przez Obserwatorów z Akademii D.5. Sierp: = 53. 7. 52,0.
Wileńskiej Soc: JESU wystanych. D.6. Sierp: = 53. 8. 14,0.
Szerokość Geograficzna Miasta Miedzy temi czterema Szer-
Białystok na Podlasku w Ziemi kościami biorąc śrzodek, znay-
Białskiej leżącego, wniesiona z duie się nayprawdziwsza która
Obserwacyi czynionych w O- uest:
grodzie przy tamiecznym Pa- = gr. 53. m. 8. Sek: 14,2.
lacu Jmci P. Branickiego Ka- Obserwacye ozdobione były

przytomnością samey Jeymci nych w tamiecznym Collegium
Pani Kasztelanowey Krakow- XX. Jezuitów Koronnych:

skiey Hetmanowey W. Koron- D.21. Sierp: = gr. 52. m. 5. Sek: 23, 1.
ney i innych Zacznych Osob. D.22. Sierp: = 52. 5. 24, 9.

Szerokość Geograficzna Mias- D.23. Sierp: = 52. 5. 39, 7.
ta Wotczyn w Woiewodztwie D.24. Sierp: = 52. 6. 9, 3.

Brzeskim Litewskim leżącego, Miedzy temi czterema Szero-
wniesiona z Obserwacyi czy- kościami biorąc szrodek, znay-
nionych w tamiecznym Pałacu duie się nayprawdziwsza, która
Xiążęcia Jmci Czartoryskiego iest.

W. Kanclerza Litewskiego: = gr. 52. m. 5. Sek: 39, 2.

D.13. Sierp: = gr. 52. m. 16. Sek: 21, 7. Szerokość Geograficzna Mias-
ta

D.14. Sierp: = 52. 15. 33, 5. J. K. Mci Wotkowyska, wniesiona

D.15. Sierp: = 52. 16. 6, 4. z Obserwacyi czynionych w ta-

D.16. Sierp: = 52. 15. 39, 6. meczney Rezydencyi XX. Je-

Miedzy temi czterema Szero- znitów Litewskich:

kościami biorąc szrodek, znay- D.13. Wrze: = gr. 53. m. 7. Sek: 50, 0.

duie się nayprawdziwsza, któ- D.14. Wrz: = 53. 8. 25, 4.

ra iest: D.15. Wrz: = 53. 8. 18, 3.

= gr. 52. m. 15. Sek: 55, 3. Miedzy temi trzema Szero-

kościami biorąc szrodek, znay-

Szerokość Geograficzna Mias- duie się nayprawdziwsza która

J. K. Mci Brzełcia Litewskiego iest:

wniesiona z Obserwacyi czynio- = gr. 53. m. 8. Sek: 11, 2.

Z WARSZAWY DNIA 23. GRUDNIA.

Jchmć: Brzostowski Podskarbi W. Xiążę Czartoryski,
Stolnik W. X. Lit. General Szak, i inni pożegnawszy Króla
Jmci P. N. M., wyiechali na czas nieiaki do Dóbr swych z Miey-
sca tego; do którego przybyli temi dniami Jchmć PP. Potocki
Kiliowski, Fleming Pomorski Woiewodowie, Dębowski Starosta
Będziński, General Przebendowski, i wiele innych.

Dnia 10 Grudnia odprawio się w Berlinie 64 Ciagnienie Lotteryi
Królewskiej, i wyszły Nummera 81, 36, 78, 52, 65. Co przez te Num-

metry tu w Warszawie jest wygrano to w Tartowskim Pałacu na Długiej
Ulicy Pan Beccu iako Poborca tej Lotteryi wypłacać będzie. Gdzie
także do 65 Ciggnienta stawiać można aż do 26 Grudnia.

Tomasz Clough Fabrykant Angielski przedaie te następujące to-
wary, dopiero odebrane z Anglii, za bardzo słuszną cenę. Prze-
danie Kaſtorowe Kapelusze, cały sortyment białego Trłańskiego płótna,
Pończochy iedwabne, D. to wełniane różnego koloru, skurzone ręk-
wiczki, Spodnie, Kapelusze dla Dam według nowey mody, Trzewiki,
małe i wielkie Bóty, Ojrogi, Kulbaki, Płaty, Kańczuki, Zegarki Złote
i Srebrne Stołowe, łańcuszki, Teki według nowey mody, Stołowe noże,
Brzytwy i Scyzoryki, Ołówki, Czapki według nowey mody, biała
Flanela, Angielskie blondynowe Kałamayki, i Kamelot, Angielskie chust-
ki, Mankiety, Axamit, Garnitury, stalowych sprzączek, Angielski
prawdziwy Arrak i Cukier, i różne inne towary. Mieszka przy Kra-
kowskiej Bramie, u Pana Zimmanna, par terre.

Podaie się do wiadomości, iż Dworek Jchmć Paniów Menonich tu
w Warszawie nad Wisłą, na Bugaju leżący, z Jzbanii, z Szpichrzami,
Stajniami i Wozowniami jest do najęcia, każdego czasu. Ktoby so-
bie życzył cenę Arendy wiedzieć, dowie się u tychże Jchmć Paniów
Menonich w Kamienicy w Rynku Miasta Starey Warszawy leżącej.

Ponieważ dla wygody Kupców Sklepy murowane są wystawione w
Siemiaticzach, więc renouując dawniejszych Królów obwieszczenia
na Jarmarki temu Miastu służące z pomiędzy kilku te dwa Pryncypalne
są wyznaczone, pierwszy na S. Maciey, na którym poſtne wszystkie rze-
czy i inne znajdować się będą, drugi na S. Kacietan wygodzi dla Ku-
pców, &c.

Podobne i w Kocku na S. Franciszek, i na S. Łucyą i Boże Ciało.

Podaie się do wiadomości, że się iedna Kareta na dwie Osoby z
trzema Końmi i z Szorami do przedania znajduje. Kto tedy dal-
szą wiadomość o niej chce mieć, dostanie ją u Jmci P. Dehay na
przeciwko Ratusza w Mieście.